

трудового договору між професійними спортсменами і спортивними клубами, спеціальних підстав одностороннього розірвання трудового договору роботодавцем (спортивним клубом), спеціального порядку розгляду індивідуальних трудових спорів, спортивного режиму тощо.

Алієва Халіда Нізамівна

НЮАУ ім.Ярослава Мудрого, аспірантка

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ УКРАЇНИ ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

В умовах ринкових відносин, а особливо в перехідний до ринку період 90-х рр. ХХ ст., податкова система стала одним з найважливіших економічних регуляторів, основою фінансово-кредитного механізму державного регулювання економіки. Від того, наскільки правильно побудована система оподаткування, залежить ефективне функціонування всього народного господарства. В цей період відбулися докорінні зміни й у системі оподаткування сільськогосподарських підприємств.

Податкова політика в Україні з самого початку здійснення економічних реформ в державі мала фактично лише фіскальний характер, що суттєво не відповідала потребам сільськогосподарського виробництва. Законодавцю було вкрай необхідно зменшити розміри оподаткування доходів вітчизняного виробника, що, в свою чергу, призвело б до розширення виробництва, впровадження нової техніки та забезпечило б необхідні надходження до бюджету. Адже, наповненість державного бюджету сьогодні, – це одне з актуальних завдань в Україні.

В сфері правового регулювання реформування аграрних відносин в Україні можна виділити такі основоположні акти: Закон України «Про систему оподаткування» від 25.06.1991 р.; Закон України «Про плату за землю» від 03.07.1992 р.; Закону України «Про податок на додану вартість» від

03.04.1997 р.; Закон України «Про фіксований сільськогосподарський податок» від 17.12.1998 р. (ноу-хау цього виду податку полягає в тому, що розмір податку залежить не від валового доходу підприємства, а від земельної площі, якою воно володіє); Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28.12.1994 р., Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оподаткування сільськогосподарських підприємств та підтримки соціальних стандартів їх працівників» від 24.06.2004 р. та ін.

В Україні, у порівнянні з Європою, практично не виконується регулююча функція податкової системи. Так, у наших сусідів діє декілька рівнів ставок ПДВ, диференціюються ставки оподаткування, застосовуються інвестиційні знижки і податковий кредит, більш високими є акцизи. При цьому фахівці відзначають, що в Україні не оподатковується споживання палива, електроенергії, природних ресурсів, нерухомості. Наша держава відстає в організації збору податків, якості відносин між платниками і податківцями, врегулюванні суперечностей, управлінні процесом оподаткування.

Порівняння податкових систем України і країн – членів ЄС не на користь України, бо показує значно вищий рівень загального податкового навантаження у нашій державі. Всі основні податки (з прибутку, ПДВ, з доходів громадян, фонду зарплати) мають вищі ставки, ніж середні значення у європейських країнах.

Якщо звернутися до досвіду реформування податкової системи Російської Федерації, то можна говорити про дещо схожі з Україною напрями правової регламентації нарахування та сплати різноманітних обов'язкових державних платежів та зборів. Фінансова криза в Російській Федерації теж стала закономірним наслідком занепаду аграрного сектору економіки, значного дефіциту бюджету і неконтрольованого збільшення державних боргів.

Регулювання реформування податкових відносин в Російській Федерації здійснюється через постійне оновлення правової бази, шляхом видачі нових та внесення змін у вже діючі нормативно-правові акти. З метою стимулювання раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського

призначення, підвищення родючості ґрунтів, вирівнювання соціально-економічних умов господарювання на землях різної якості, забезпечення розвитку інфраструктури в сільських населених пунктах, формування соціальних фондів фінансування агропромислових підприємств був виданий Закон РФ «О плате за землю» від 11.10.91 р. Названий Законом було введено нове для держави поняття – «нормативна ціна землі». Починаючи з 1995 року, Уряд Російської Федерації щорічно індексує ставки земельного податку на ріллі, виходячи із співвідношень оптових цін на сільськогосподарську продукцію і послуги, споживані сільськогосподарськими виробниками.

Важливим кроком реформування податкової системи стало прийняття Закону РФ О внесении изменений и дополнений в Законы РСФСР «О налоге с имущества, переходящего в порядке наследования или дарения», Законы РФ «О государственной пошлине», «О налоге на добавленную стоимость», «О походе налоге с физических лиц» від 06.03.1993 р. (на сьогодні діє в редакції Закону від 11.11.2003), який докорінно змінив чинне на той час податкове законодавство Російської Федерації. Названий Закон фактично відмінив дію перелічених в його назві податків. У зв'язку з цим зазнав змін і Закон РСФСР «О государственных пенсиях в РСФСР».

На сьогодні, відповідно до пункту 2 статті 346.2 Податкового кодексу РФ (частини другої від 05.08.2000 р.) всі сільськогосподарські товаровиробники мають право перейти на сплату єдиного сільськогосподарського податку. Подальше реформування податкової системи Російської Федерації здебільшого проводилася через внесення змін в діюче законодавство, насамперед Податковий кодекс РФ.

На основі вище викладеного, враховуючи досвід реформування податкової системи України та Російської Федерації, можна говорити про необхідність вдосконалення фіскальних заходів в економічній сфері. Для того, щоб уряд надавав кошти іншим, вони спочатку повинні бути зібрані. Уряд може отримувати доходи з різних джерел і оподаткування є одним із методів переведення ресурсів із приватного у державний сектор. У багатьох випадках

ринковий механізм сам спроможний ефективно пропонувати товари та послуги. Але за певних умов ринок сам не в змозі виробляти оптимальну або найефективнішу кількість продукції. Україна і Російська Федерація може покращити функціонування ринкових механізмів відносно сільського господарства такими кроками: запровадженням антимонопольного законодавства в сфері сільськогосподарського виробництва; посиленню оподаткування виробників сільськогосподарської продукції із негативними побічними ефектами та підтримати із позитивними; підтримувати постійне вдосконалення податково-правової бази у відповідності з сучасним потребам сільськогосподарських товаровиробників. Окремо для України вирішити проблему кодифікації податкового законодавства шляхом прийняття Податкового кодексу України.

У ринковій економіці податки мають вплив на багато перемінних, враховуючи розподіл доходів та розміщення ресурсів. Тому податкова система відіграє важливу роль у стабілізації економіки. Важливим завданням Урядів, як України так і Російської Федерації, є створення такої системи оподаткування, яка прискорила б рух ринкової економіки та була стійкою в довгостроковій перспективі. Податкова система повинна стимулювати функціонування ринків через заохочення приватних підприємців нарощувати виробництво товарів і послуг, забезпечуючи при цьому нейтральність оподаткування між різними секторами економіки та між приватним і державним сектором. У новому ринковому середовищі держава повинна перебрати на себе чимало функцій, які раніше виконували великі підприємства. Тому податкова система повинна забезпечити стабільні та оптимальні доходи до бюджету.